

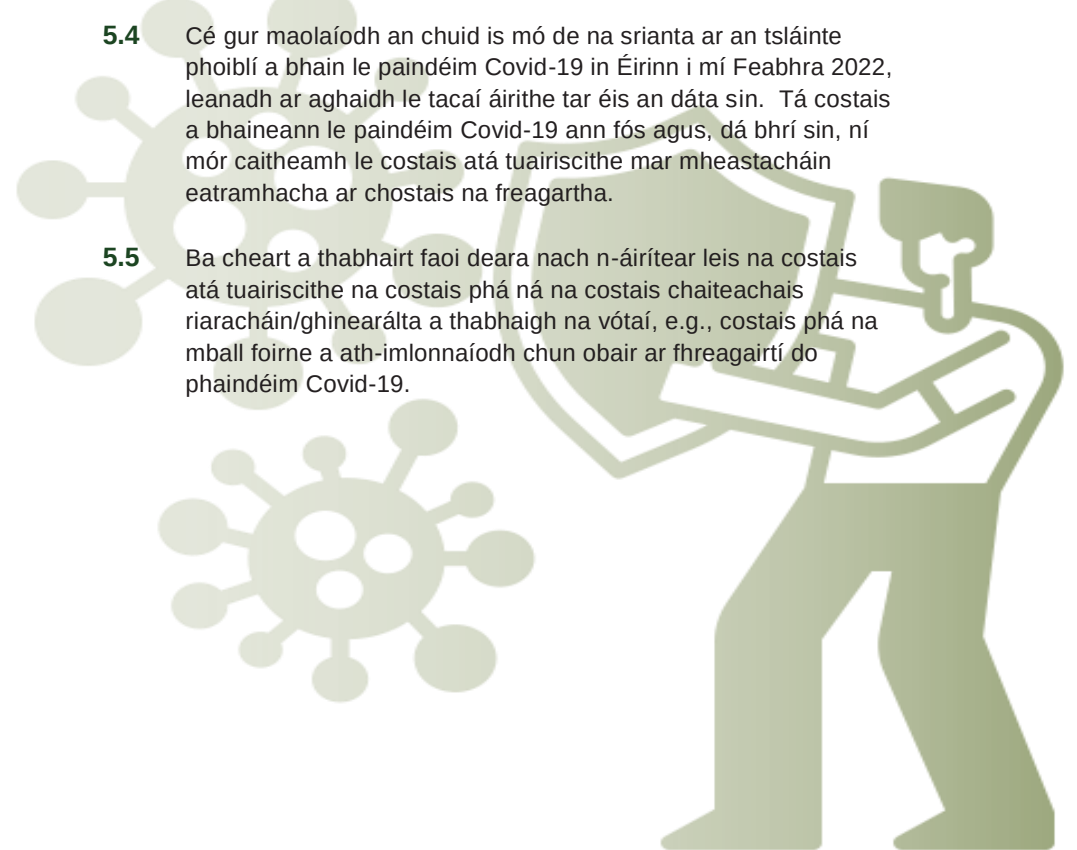
5 Forbhreathnú ar chostas na freagartha do phaindéim Covid-19

- 5.1** An 30 Eanáir 2020, d'hearbhaigh an Eagraíocht Dhomhanda Sláinte an ráig de Covid-19 mar éigeandáil sláinte poiblí lenar bhain ábhar imní idirnáisiúnta. Tuairiscíodh an chéad chás d'ionfhabhtú Covid-19 in Éirinn an 29 Feabhra 2020.
- 5.2** Tháinig athrú ar fhreagairt an Rialtais do phaindéim Covid-19 le linn na paindéime chun aghaidh a thabhairt ar an staid a bhí ag athrú agus chun aird a thabhairt ar thosca sláinte poiblí agus ar thosca sóisialta agus eacnamaíocha. D'fhoilsigh an Rialtas cúig cinn de phleananna náisiúnta freagartha straitéisí go dtí seo.
- An plean gníomhaíochta náisiúnta chun freagairt do Covid-19 (Márta 2020)
 - Treochlár chun sochaí agus gnó a athoscaílt (Bealtaine 2020)
 - Teachnt aniar agus téarnamh 2020 – 2021: Plean maidir le maireachtáil le Covid-19 (Meán Fómhair 2020)
 - Teachnt aniar agus téarnamh Covid-19 2021: An bóthar amach romhainn (Feabhra 2021)
 - Covid-19: Tuiscint nua ar an dúshlán, leanúint dár dtéarnamh agus athnascadh (Lúnasa 2021).

- 5.3** Ullmhaíodh an tuarascáil seo chun forbhreathnú a thabhairt ar an gcostas a bhaineann leis na freagairtí díreacha do phaindéim Covid-19 nó dá tionchair, mar a thuairiscigh na ranna ábhartha rialtais iad. Áirítear leis na figiúirí atá curtha i láthair na costais a tabhaíodh ar scéimeanna tacaíochta nó ar chaiteachas díreach ar fhreagairtí do phaindéim Covid-19 sa bhliain suas go deireadh mhí Feabhra 2022.

- 5.4** Cé gur maolaíodh an chuid is mó de na srianta ar an tsláinte phoiblí a bhain le paindéim Covid-19 in Éirinn i mí Feabhra 2022, leanadh ar aghaidh le tacaí áirithe tar éis an dáta sin. Tá costais a bhaineann le paindéim Covid-19 ann fós agus, dá bhrí sin, ní mór caitheamh le costais atá tuairiscithe mar mheastacháin eatramhacha ar chostais na freagartha.

- 5.5** Ba cheart a thabhairt faoi deara nach n-áirítear leis na costais atá tuairiscithe na costais phá ná na costais chaiteachais riaracháin/ghinearálta a thabhaigh na vótaí, e.g., costais phá na mball foirne a ath-imlonnaíodh chun obair ar fhreagairtí do phaindéim Covid-19.

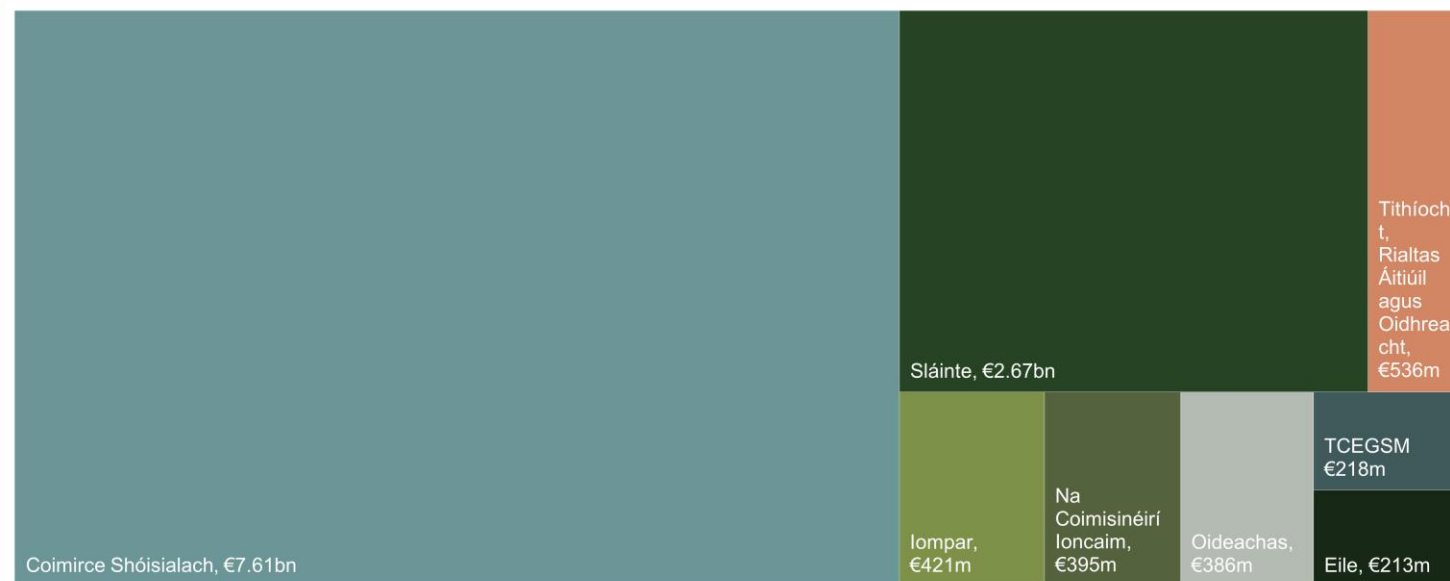

Cuid 1 Costais dhíreacha iomlána

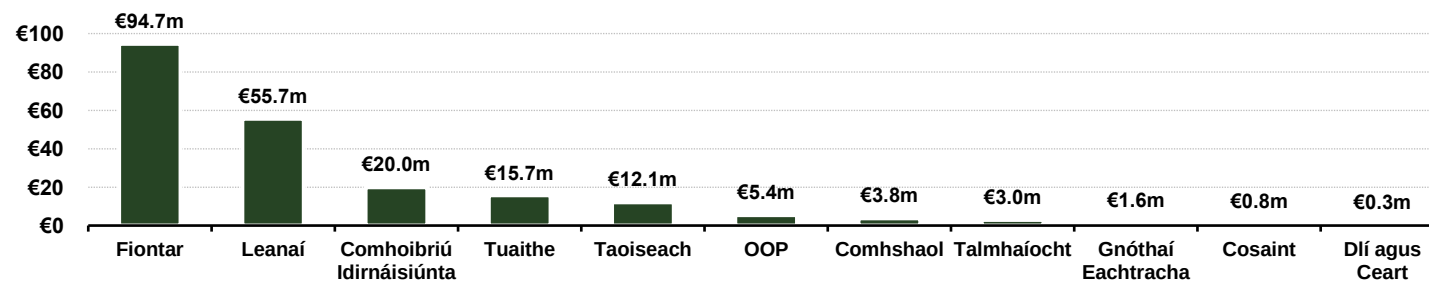
Caiteachas iomlán

Meastar gurb ionann agus €12.4 billiún an caiteachas díreach iomlán a tabhaíodh mar thoradh ar phaindéim Covid-19 sa tréimhse aon bhliana dar chríoch an 28 Feabhra 2022 (féach Fíor 5.1 agus Fíor 5.2). B'ionann an tsuim iomlán a tuairiscíodh don tréimhse chéanna an bhliain roimhe sin agus €17.1 billiún, a d'fhág gurb é €29.5 billiún an caiteachas tuairiscithe a caitheadh ar fhreagairtí díreacha do phaindéim Covid-19 nó do na tionchair a bhain aici amhail deireadh mhí Feabhra 2022.

Fíor 5.1 Miondealú ar an gcaiteachas iomlán de réir roinn rialtais

Fíor 5.2 Miondealú ar chaiteachas 'eile'

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí; an Roinn Sláinte; an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht; an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta; an Roinn Oideachais; an Roinn Breisoidreachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta; an Roinn Iompair; an Roinn Dlí agus Cirt; an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara; an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige; an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide; an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail; an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán; an Roinn Cosanta; Oifig na nOibreacha Poiblí; Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim; an Roinn Gnóthaí Eachtracha; Comhoibriú Idirnáisiúnta; Roinn an Taoisigh.

Nóta: Cuimsíonn an tsuim a bhí ar áireamh do OOP íocaíochtaí €1.9m íochta ag OOP thar ceann Ranna / gníomhaireachtaí eile.

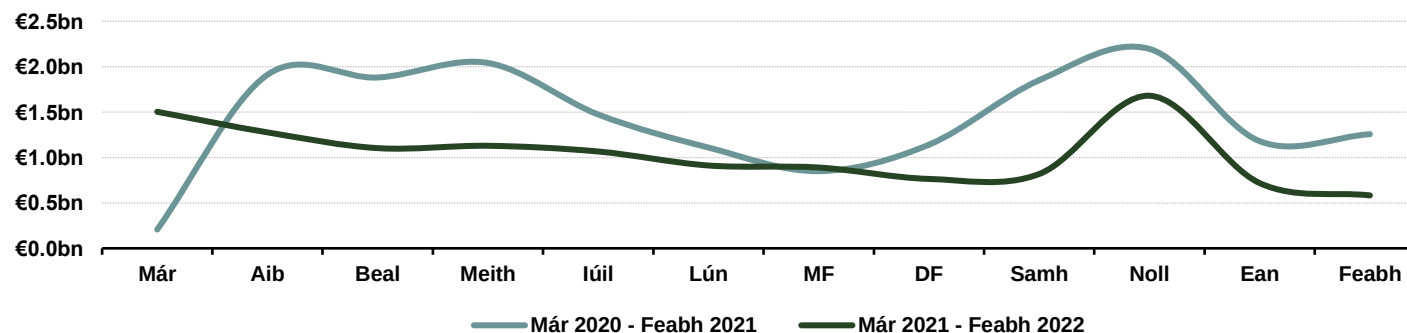
Cuid 1 Amlíne an chaiteachais

Seachas i mí na Nollag 2021, d'fhan an costas a bhí ar fhreagairtí díreacha do phaindéim Covid-19 nó ar na tionchair a bhí aici in aghaidh na míosa socair go maith le linn an dara bliain (Márta 2021 - Feabhra 2022) den phaindéim (féach Fíor 5.3).

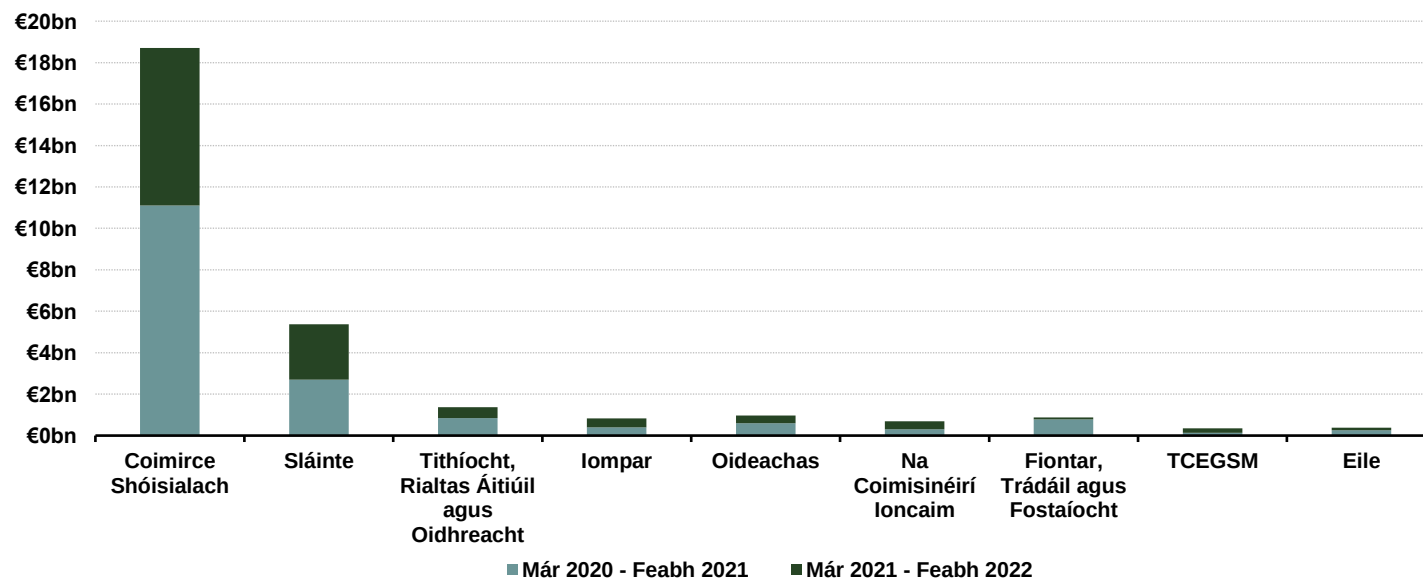
Sa dá bhliain, ba iad an Roinn Coimirce Sóisialaí, an Roinn Sláinte agus an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta na ranna is mó caiteachas mar thoradh ar phaindéim Covid-19 (féach Fíor 5.4).

Na trí roinn atá freagrach as 86% den chaiteachas tuairiscithe iomlán €29.5 billiún don tréimhse dhá bhliain go dtí deireadh mhí Feabhra 2022.

Fíor 5.3 Amlíne an chaiteachais iomláin Márta 2020 - Feabhra 2022

Fíor 5.4 Miondealú ar an gcaiteachas iomlán de réir roinn rialtais Márta 2020 - Feabhra 2022

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí; an Roinn Sláinte; an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta; an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta; an Roinn Oideachais; an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta; an Roinn Iompair; an Roinn Díl agus Cirt; an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara; an Roinn Leanái, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige; an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide; an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail; an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán; an Roinn Cosanta; Oifig na nOibreacha Poiblí; Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim; an Roinn Gnóthaí Eachtracha; Comhoibriú Idirnáisiúnta; Roinn an Taoisigh.

Nóta: a Thug an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta miondealú míosúil ar 95% dá caiteachas iomlán don tréimhse Márta 2020 - Feabhra 2021.

Cuid 2 Anailís de réir roinne

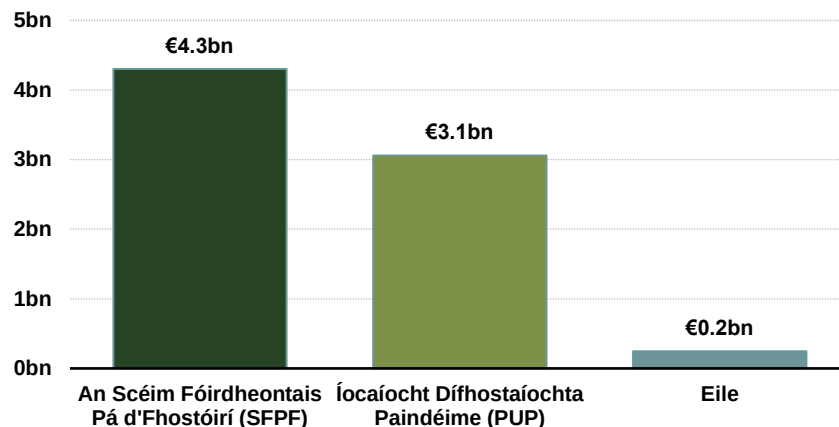
Coimirce Shóisialach

Thuairiscigh an Roinn Coimirce Sóisialaí gur thabhaigh sí caiteachas €7.6 billiún ar scéimeanna sonracha a bhaineann le Covid-19 suas go deireadh mhí Feabhra 2022. Ba é €11.1 billiún suim iomlán an chaiteachais don tréimhse chéanna an bhliain roimhe sin, a d'fhág gurb ionann €18.7 billiún agus caiteachas iomlán na Roinne ag deireadh mhí Feabhra 2022.

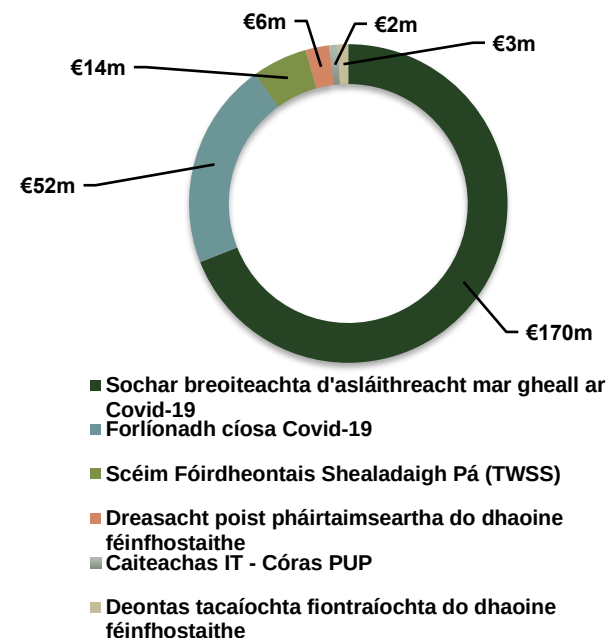
Sa tréimhse sin bhí laghdú ag teacht ar chaiteachas míosúil na Roinne de réir mar a bhí an geilleagar ag athoscailt (féach Fíor 5.7).

Thabhaigh an Roinn costais €9.1 milliún an bhliain sin go dtí deireadh mhí Feabhra 2021 le haghaidh feabhsuithe ar chórais a forbraíodh chun an scéim PUP a riar agus chun na críche sin amháin. Costais bhreise ba ea iad seo anuas ar an gcaiteachas a tuairiscíodh don tréimhse chéanna an bhliain roimhe sin (Márta 2020 - Feabhra 2021).

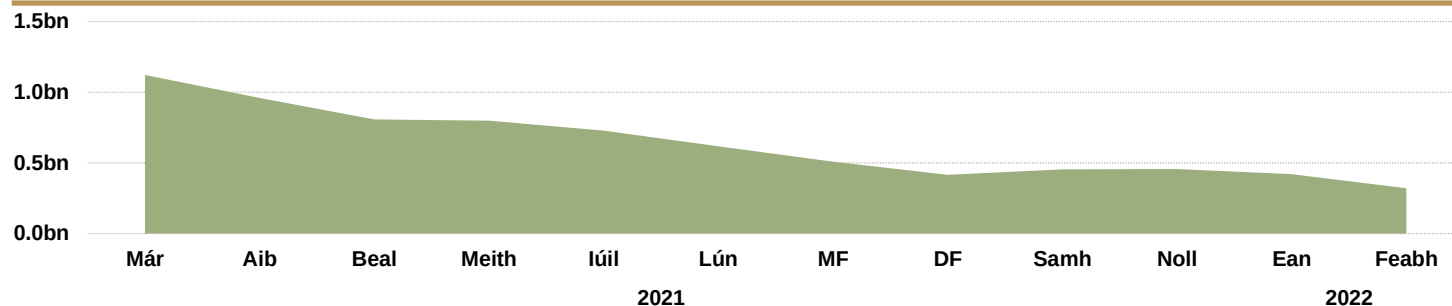
Fíor 5.5 Caiteachas Coimirce Sóisialaí ar thacaí

Fíor 5.6 Miondealú ar chaiteachas 'eile'

Fíor 5.7 Amlíne an chaiteachas Coimirce Sóisialaí

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí

Nóta: Tuairiscítear caiteachas scéime anseo glan ar ró-íocaíochtaí ab ionann agus €77 milliún san iomlán a tháinig chun cinn agus a gnóthaíodh sa bhliain. Ina theannta sin, b'ionann ró-íocaíochtaí TWSS agus EWSS sa tréimhse roimhe sin a gnóthaíodh sa tréimhse ó mhí an Mhárta 2021 go mí Feabhra 2022 agus €170 milliún agus €20 milliún faoi seach.

Fógra ceartúcháin: Tá an fonóta seo ceartaithe. Luadh sa nóta ar dtús gurbh é caiteachas na scéime a léiríodh thuas an t-ollmhéid caiteachais.

Cuid 2 Anailís de réir roinne (ar lean)

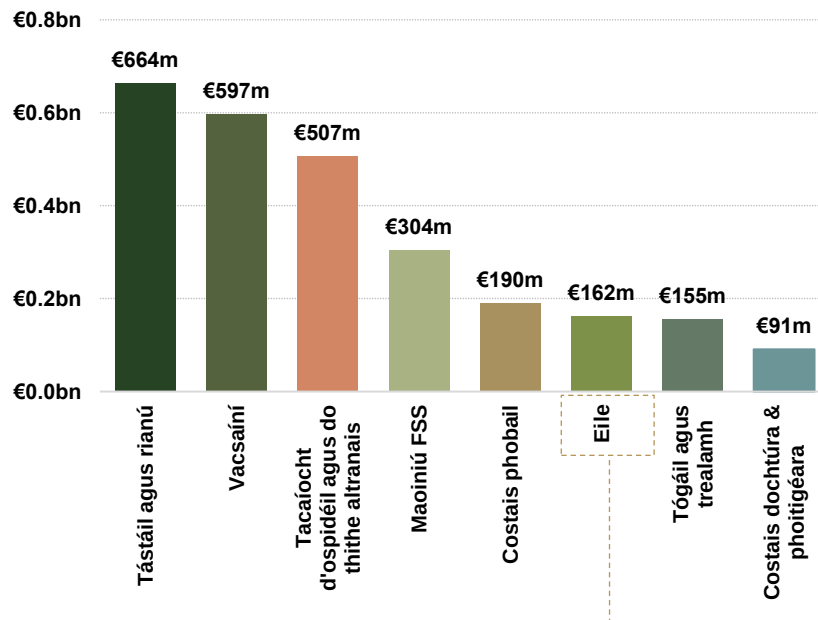
Sláinte

Tháinig méadú 46% ar chaitheamh na Roinne ar thástáil agus ar rianú ó €359 milliún^a (Márta 2020 - Feabhra 2021) go €664 mhilliún. B'ionann an caiteachas ar thástáil agus rianú agus ar vacsaíní agus beagnach leath (47%) caiteachas na Roinne ar phaindeim Covid-19 sa bhliain roimh mhí Feabhra 2022.

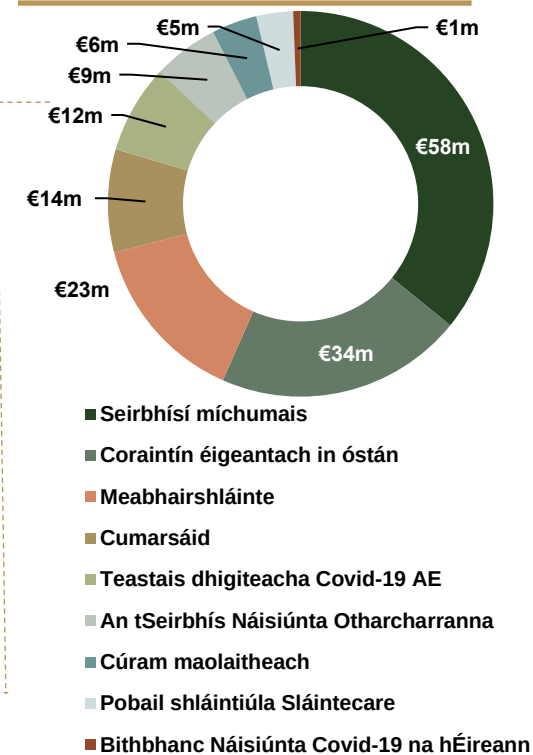
Sa tréimhse sin, baineadh buaicphointe an chaiteachais san earnáil sláinte amach i mí na Nollag 2021 mar fhreagairt don éigeandáil a bhain le hathraitheach Omicron (féach Fíor 5.10).

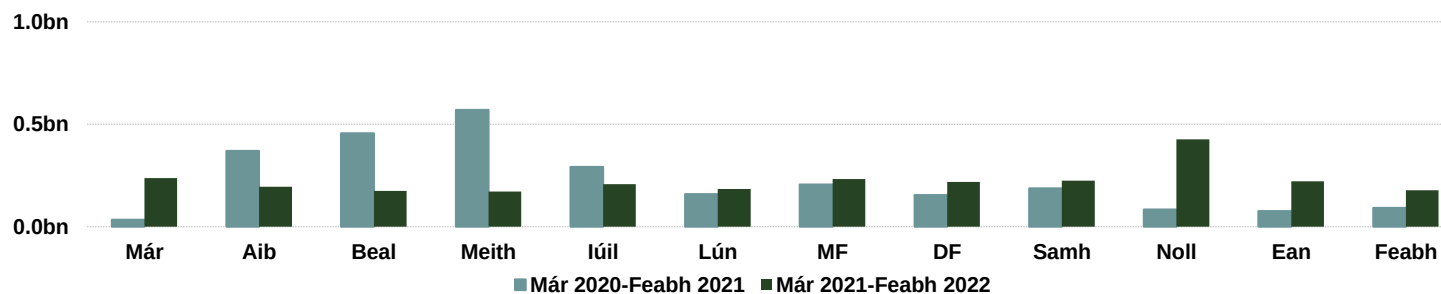
Fíor 5.8 Caiteachas Sláinte ar thacaí Covid-19

Fíor 5.9 Miondealú ar chaiteachas 'eile'

Fíor 5.10 Amlíne an chaiteachais Sláinte

Foinse: An Roinn Sláinte

Nóta: a B'ionann an caiteachas a tuairiscíodh roimhe seo ar thástáil agus ar rianú don bhliain roimh mhí Feabhra 2021 agus €292 mhilliún, tá sé sin athraithe go €359 milliún ag an Roinn.

Cuid 2 Anailís de réir roinne (ar lean)

Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht

Suas go deireadh mhí Feabhra 2022, d'foc an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht €536 mhilliún san iomlán amach i riocht tacaí.

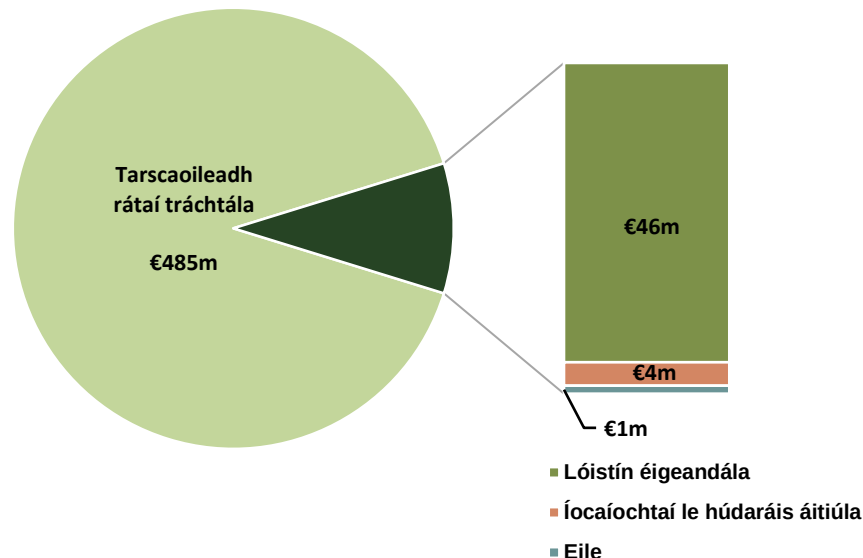
Rinneadh an oibleagáid chun rátaí tráchtála a íoc le húdaráis áitiúla a tharscaoileadh do ghnólaigh a raibh srianta trádála a bhaineann le paindéim Covid-19 ag déanamh difear suntasach dóibh. Rinneadh cailteanas an ioncaim sin a leigheas trí chistiú deontais breise ar chostas €485 mhilliún.

Fógraíodh tarscaoileadh rátaí tosaigh ar feadh trí mhí i mí na Bealtaine 2020 chun an tréimhse ón 27 Márta 2020 ar aghaidh a chlúdach. Cuireadh síneadh roinnt uaireanta leis an tarscaoileadh, agus lean sé de bheith i bhfeidhm, i ndeireadh na dála, ar feadh tréimhse naoi mí gur cuireadh deireadh leis i mí na Nollag 2020.

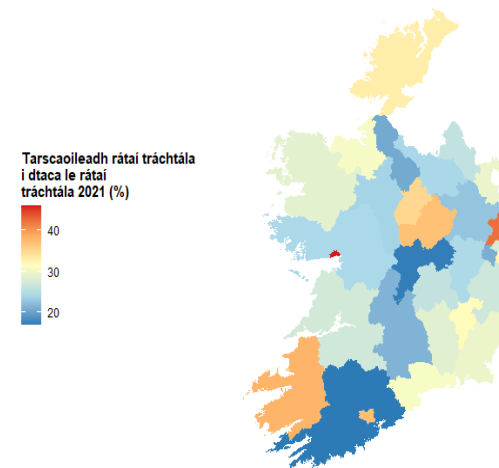
Cuireadh tarscaoileadh níos spriocdhírthe i bhfeidhm le linn na bliana 2021 agus bhíodhas ag súil go gcuirfí deireadh leis i mí Mheán Fómhair 2021. Dá ainneoin sin, cuireadh tarscaoileadh eile, a bhí níos teoranta, i bhfeidhm go dtí deireadh mhí na Nollag 2021 agus cuireadh síneadh eile leis go dtí an chéad ráithe den bhliain 2022.

Chuir an tarscaoileadh rátaí leis an mbuaicphointe sa chaiteachas i mí na Nollag nuair a íocadh os cionn €422 mhilliún le húdaráis áitiúla i mí na Nollag 2021. (Cuirtear tuilleadh sonraí ar fáil i gCaibidil 4 ar aistriú airgid sa Roinn ag deireadh na bliana).

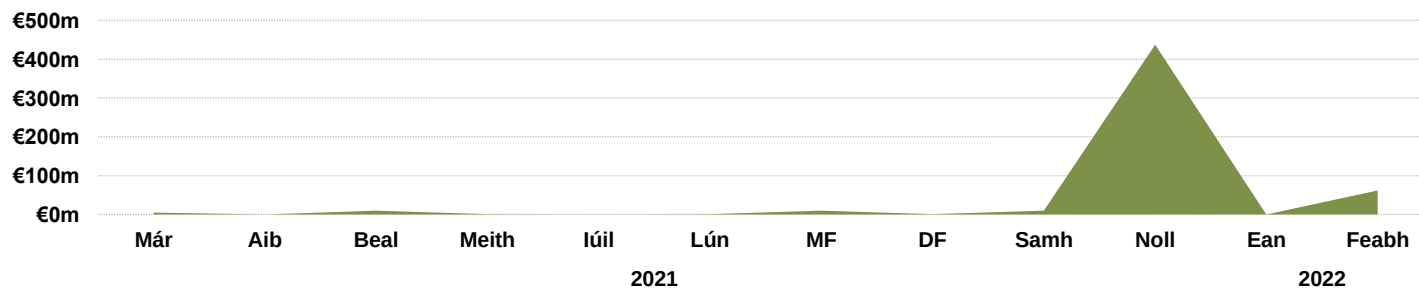
Fíor 5.11 Tacaí caiteachais Covid-19 Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht

Fíor 5.12 Dáileadh tarscaoilte rátaí tráchtála

Fíor 5.13 Amlíne an chaiteachais Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht

Foinse: An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht

Nóta: a Is é ollchaiteachas a léirítear san amlíne. Fuarthas aisíocaíochtaí tarscaoilte rátaí tráchtála ar luach €0.24 milliún i mí Eanáir agus i mí Feabhra 2022.

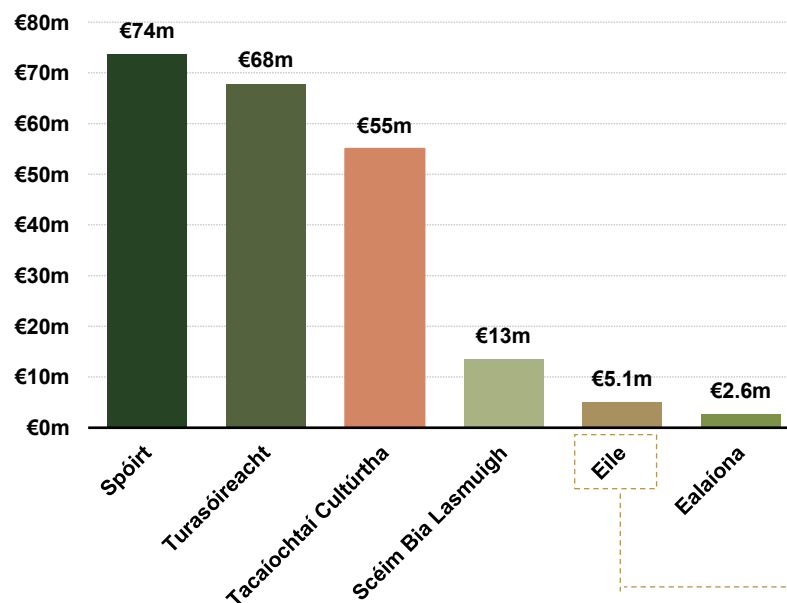
Cuid 2 Anailís de réir roinne (ar lean)

Turasóireacht, Cultúr, Ealaíona, Gaeltacht, Spóirt agus Meán

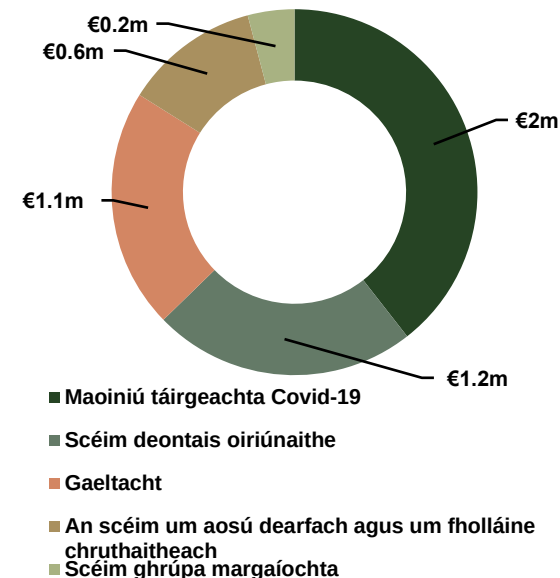
Tháinig méadú ar chaiteachas na Roinne Turasóireachta, Cultúir, Ealaíona, Gaeltachta, Spóirt agus Meán ó €139 milliún (Márta 2020 - Feabhra 2021) go €218 milliún don tréimhse Márta 2021 - Feabhra 2022. Baineann an méadú sin le tacaí don earnáil turasóireachta den chuid is mó.

Bhain os cionn €70 milliún den chaiteachas a tharla i mí na Nollag 2021 le deontais spóirt.

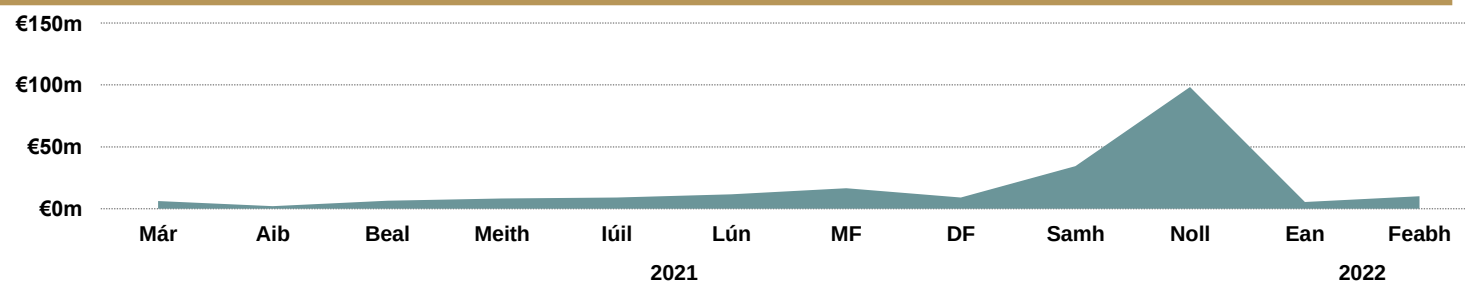
Fíor 5.14 Caiteachas Covid-19 Turasóireachta, Cultúir, Ealaíona, Gaeltachta, Spóirt agus Meán

Fíor 5.15 Miondealú ar chaiteachas 'eile'

Fíor 5.16 Amlíne an chaiteachais Turasóireachta, Chultúir, Ealaíona, Ghaeltachta, Spóirt agus Mheán

Cuid 2 Anailís de réir roinne (ar lean)

An Earnáil Oideachais

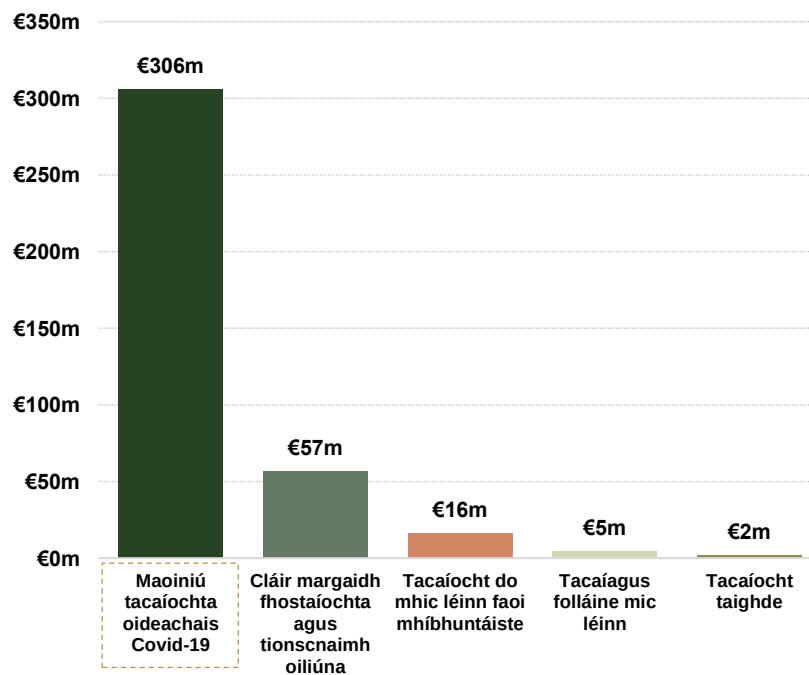
Le chéile, thabhaigh an Roinn Oideachais agus an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta caiteachas díreach a measadh a bheith cothrom le €386 mhilliún de bharr phaindéim Covid-19. Baineann os cionn 79% (€306 mhilliún) den chaiteachas sin le maoiniú tacaíochta oideachais (Féach Fíor 5.18).

I ndiaidh na srianta, d'fhill na scoileanna ar an bhfoghlaim ar an láthair i mí an Mhárta 2021 agus níorbh éigean dóibh dúnadh arís mar thoradh ar phaindéim Covid-19.

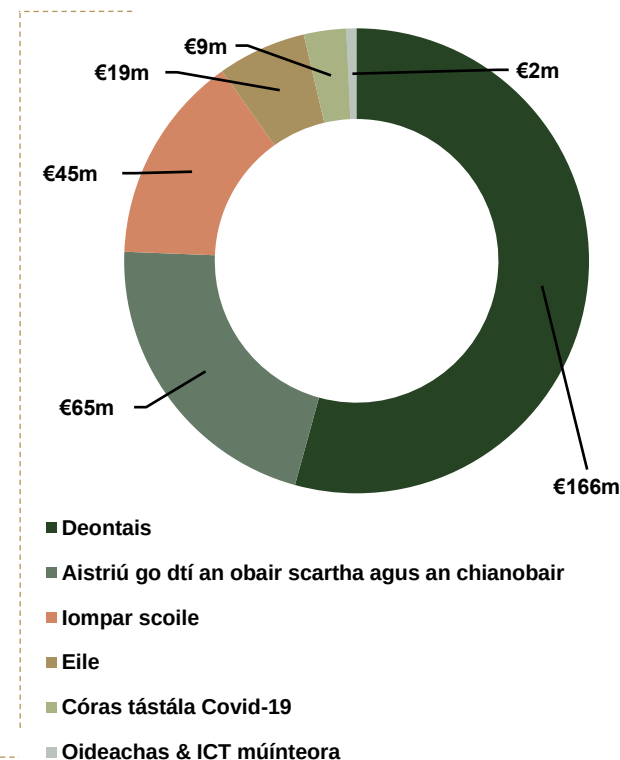
D'íoc an Roinn Oideachais 78% den chaiteachas i mí Mheán Fómhair i ndeontais do bhunscoileanna agus meánscoileanna chun cabhrú leo bearta coiscthe infhabhtaithe agus bearta sábháilteachta a chur chun feidhme.

Baineann os cionn trian de bhuaicphointe an chaiteachais i mí na Nollag le deontais mionoibreacha ar íoc an Roinn Oideachais iad.

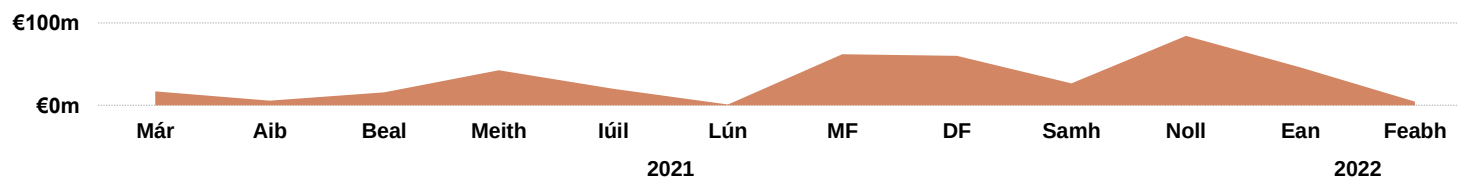
Fíor 5.17 Tacaí caiteachais Covid-19 oideachais

Fíor 5.18 Miondealú ar mhaoiniú tacaíochta oideachais

Fíor 5.19 Amlíne an chaiteachais Sláinte

Foinse: An Roinn Oideachais agus an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíocht.

Nóta: Tá €20 milliún de mhaoiniú breise ó dheontas SUSI ar áireamh sa chaiteachas oideachais. Is í an tsuim seo an caiteachas breise measta ar dheontais SUSI mar thoradh ar phaindéim Covid-19. Ní fhéadfadh an Roinn an tsuim ar leith a shainiú leis féin mar gheall gur íocadh deontais in aon bhloc amháin a raibh sciartas breise Covid-19 ar áireamh ann.

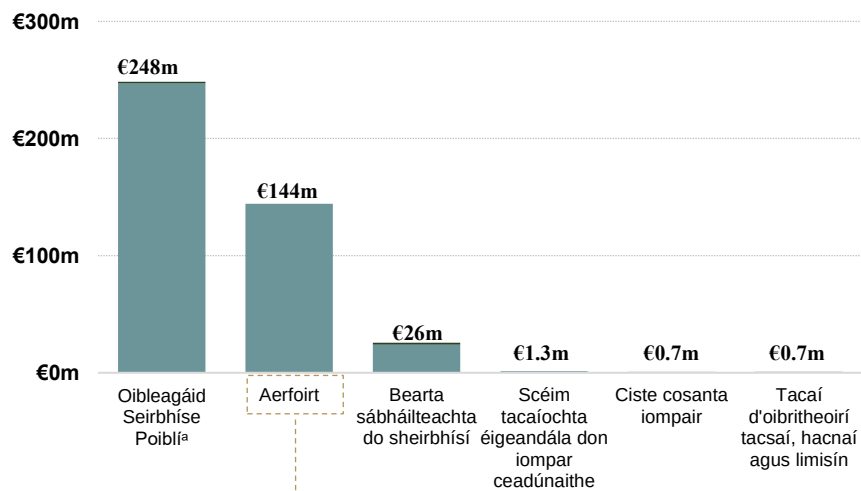
Cuid 2 Anailís de réir roinne (ar lean)

Iompar

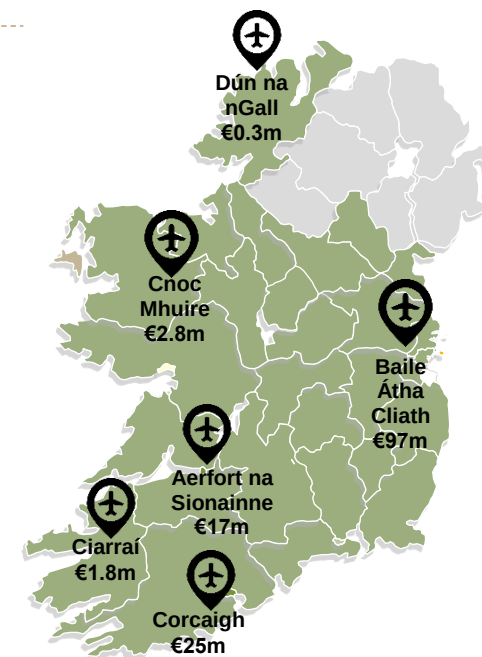
Bhí cur isteach suntasach ann ar an taisteal mar thoradh ar phaindéim Covid-19. Mar fhreagairt dó sin, cuireadh tacaíocht airgeadais ar fáil do na comhlachtaí iompair lena cinntiú go gcuirfí seirbhísí iompair a raibh tairbhe sóisialta ag baint leo ar fáil fós. Cuireadh é sin i gcrích i bhfoirm deontas oibleagáide seirbhíse poiblí (PSO).

Déantar maoiniú d'aerfoirt a riar faoi chlár réigiúnach Covid-19 na n-aerfort 2021 chomh maith le scéim tacaí forlíontacha Covid-19 d'aerfoirt na hÉireann. Mionsonraítear i bhFíor 5.21 sonraí faoi íocaíochtaí le gach aerfort le linn na tréimhse.

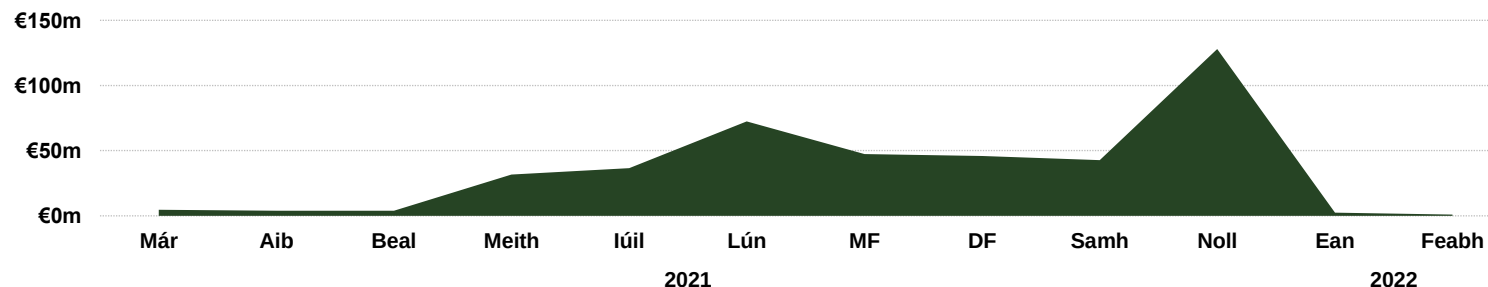
Fíor 5.20 Caiteachas Iompair ar thacaí Covid-19

Fíor 5.21 Anailís ar chaiteachas na n-aerfort

Fíor 5.22 Amlíne an chaiteachais Iompair

Foinse: An Roinn Iompair

Nóta: a Is meastacháin iad na figiúirí a sholáthair an Roinn do chaiteachas PSO i mí Eanáir agus i mí Feabhra 2022 (€1.3 milliún).

Cuid 2 Anailís de réir roinne (ar lean)

Na Coimisinéirí Ioncaim

Rinne Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim caiteachas cánach €395 mhilliún - €387 milliún a riar ar scéim tacaíochta srianta Covid-19 (CRSS) agus €8 milliún ar an scéim tacaíochta um atosú gnó (BRSS).

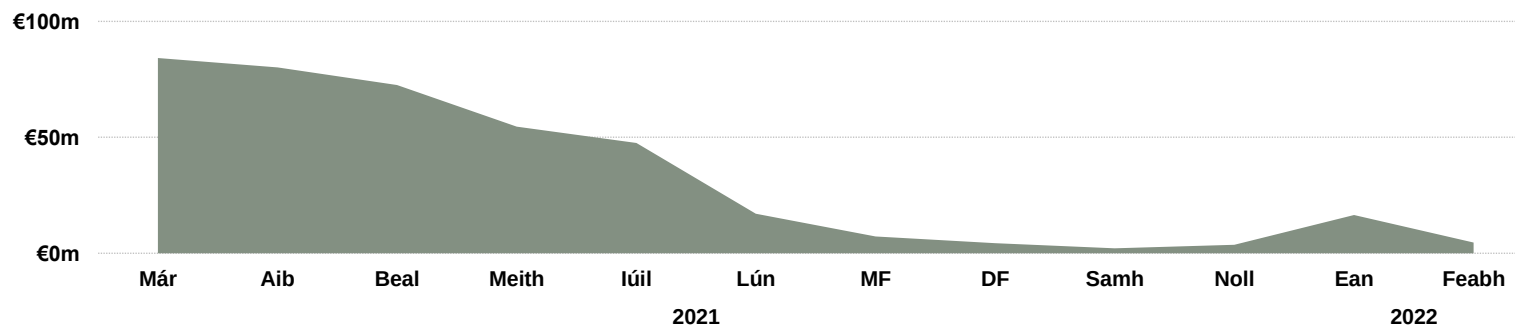
Cuireadh tús leis na scéimeanna sin i mí Dheireadh Fómhair 2020 agus i mí Mheán Fómhair 2021 faoi seach. Dearadh an dá scéim sin chun tacú le gnólaigh ar orthu a bhí tionchar suntasach ag na srianta a tugadh isteach chun aghaidh a thabhairt ar phaindéim Covid-19.

Go dtí deireadh mhí Feabhra 2022, tá an caiteachas iomlán ag an dá scéim fós cothrom le €724 mhilliún.

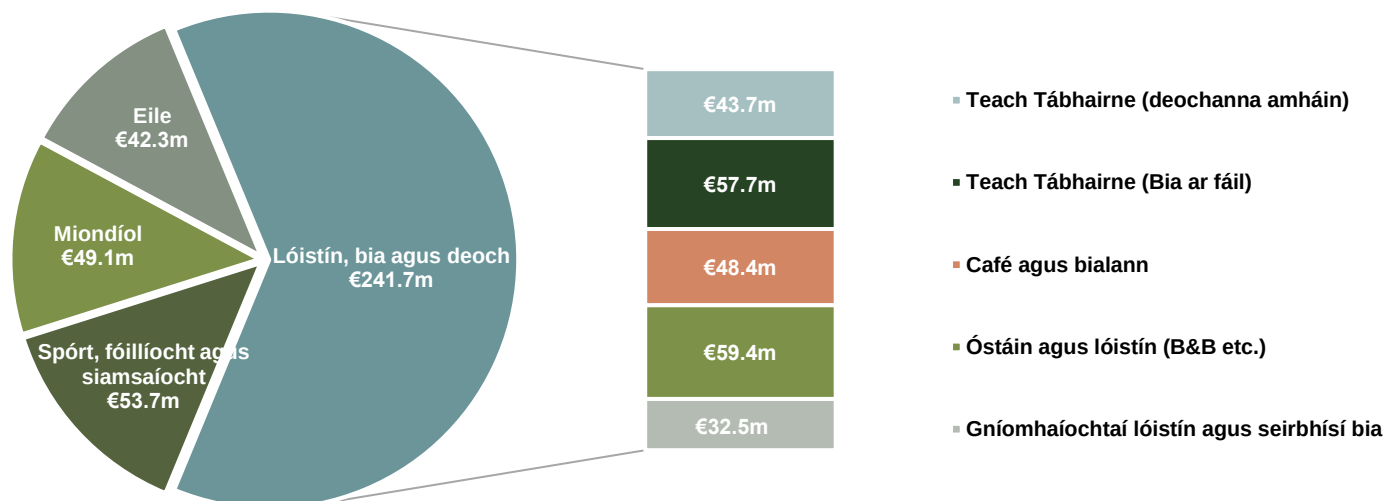
Maoinítear na híocaíochtaí CRSS agus BRSS ó ollfháltais chánach.

Fíor 5.23 Amlíne chaiteachas na gCoimisinéirí Ioncaim

Fíor 5.24 Miondealú ar chaiteachais CRSS de réir earnála

Foinse: Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim

Cuid 3 Costas iomlán de réir cineál tacaíochta

Roinnt an chostais iomláin

Tá anailís ar an gcaiteachas iomlán de réir cineál faighteora leagtha amach i bhFíor 5.25, agus foinse an mhaoiniúcháin léirithe i bhFíor 5.26.

Bhí tacaí do ghnóilachtaí freagrach as 39% den chaiteachas ar fad a tabhaíodh, agus an chuid is mó díobh á maoiniú ag an Roinn Coimirce Sóisialaí. Bhí tacaí do dhaoine aonair freagrach as 26% den chaiteachas ar fad a tabhaíodh, agus an chuid is mó díobh á maoiniú ag an Roinn Coimirce Sóisialaí.

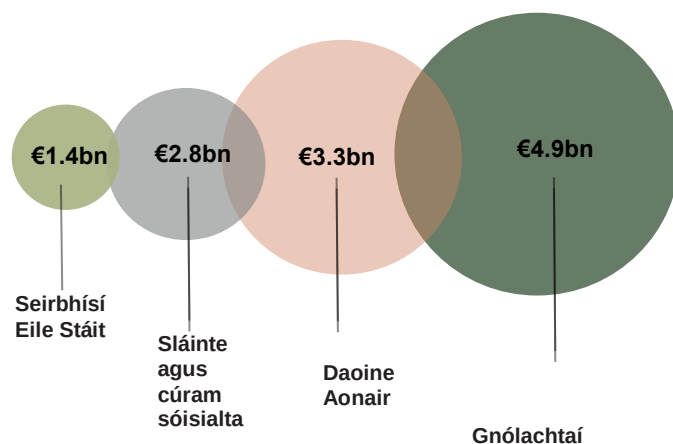
Bhí laghdú ag teacht ar thacaí do ghnóilachtaí agus do dhaoine aonair le linn na bliana roimh mhí Feabhra 2022, de réir mar a bhí na srianta á maolú (féach Fíor 5.27).

Tá sláinte agus cúram sóisialta freagrach as 23% den chaiteachas iomlán agus ba í an Roinn Sláinte a chistigh an chuid is mó den chaiteachas sin.

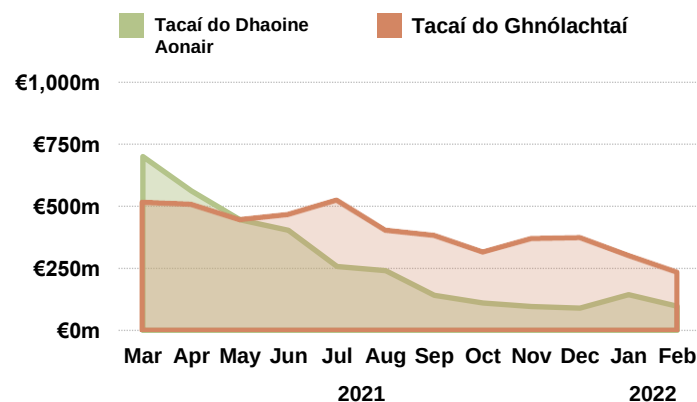
Tháinig an chuid is mó den mhaoiniú le haghaidh tacaíochtaí stáit agus tacaíochtaí poiblí ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, ón Roinn Iompair agus ón earnáil Oideachais.

Baineann €20 milliún de chostais sláinte agus chúraim shóisialta le cúnamh daonnúil a soláthraíodh do thíortha i mbéal forbartha.

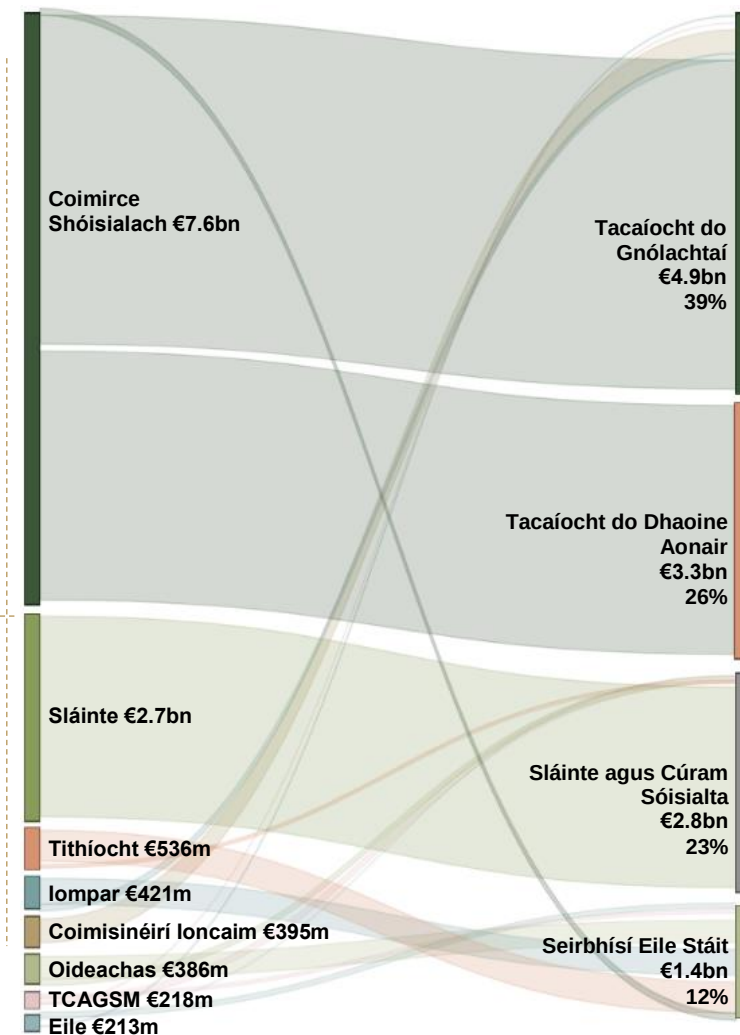
Fíor 5.25 Anailís ghrúpáilte ar chaiteachas ar Covid-19

Fíor 5.27 Amlíne na dtacaí do dhaoine aonair agus do ghnóilachtaí

Fíor 5.26 Anailís ghrúpáilte ar chaiteachas roinne

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí; an Roinn Sláinte; an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht; an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta; an Roinn Oideachais; an Roinn Breisoidreachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta; an Roinn Iompair; an Roinn Díl agus Cirt; an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara; an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige; an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáid a; an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail; an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán; an Roinn Cosanta; Oifig na nOibreach Poiblí; Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim; an Roinn Gnóthaí Eachtracha; Comhoibriú Idirnáisiúnta; Roinn an Taoisigh.

